

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ สังกัด 4 กระทรวงหลัก คือ นายอำเภอ เกษตรอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ และศึกษานิเทศอำเภอ ในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ 16 จังหวัด 71 อำเภอ 11 กิ่งอำเภอ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 328 คน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานำร่อง หาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 28 คน ใน 6 จังหวัด 7 อำเภอ กลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษาวิจัย คำนวณโดยใช้ตารางของมอร์แกน แล้วเทียบสัดส่วนรายจังหวัด และสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มรายอำเภอ จำนวน 184 คน ใน 46 อำเภอ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษานำร่อง สร้างแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ และแบบปลายเปิด

การศึกษาวิจัย สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาอุปสรรคในการประสานงาน ของ คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ ในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ 7 ตำบล คือ การสร้าง การมีส่วนร่วม การประสานแผน การปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การ ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ชำนาญ ข้อมูล การระดมทรัพยากร แก้ไขปัญหา การประสานสัมพันธ์อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ ร่วมกัน รวม 45 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า ในส่วนของสภาพและระดับปัญหาในการปฏิบัติ ส่วนสาเหตุของปัญหา เป็นแบบตรวจสอบ และปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ระบุสาเหตุของปัญหาเพิ่มเติมในตอนท้าย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างประชากร ทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองกติกตราไปรษณียากรเพื่อส่งแบบสอบถามคืน จำนวน 184 ฉบับ จากนั้นอีก 1 เดือน หวงถามทางไปรษณีย์พร้อมหังส่งแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง รวมแบบ สอบถามที่ไ้รับคืน ครั้งแรก 82 ฉบับ ครั้งสุดท้าย 69 ฉบับ รวม 151 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 82.06

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ข้อมูลสภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และสรุปด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนข้อมูลสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และจัดลำดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ก. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 151 คน เป็นเพศชายทั้งหมด
- ข. ผู้ตอบแบบสอบถามค่าแรงงานศึกษาระดับอำเภอ ร้อยละ 29.80 สาธารณสุขอำเภอ ร้อยละ 25.83 เกษตรอำเภอ ร้อยละ 25.17 และนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ร้อยละ 19.20

ค. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 56.29 รองลงไป อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 30.46 อายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.29 และอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 1.33 ตามลำดับ

ง. อายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุราชการระหว่าง 10-19 ปี ร้อยละ 43.71 และอายุราชการระหว่าง 20-29 ปี ร้อยละ 43.05 รองลงไปมีอายุราชการ 30 ปีขึ้นไป ร้อยละ 9.93 และอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 3.31 ตามลำดับ

จ. ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 50.99 รองลงไป คือระดับปริญญาตรี ร้อยละ 39.74 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 9.27 ตามลำดับ

ฉ. ระยะเวลาที่ว่างตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากว่างตำแหน่งปัจจุบันระหว่าง 1-2 ปี ร้อยละ 29.81 รองลงไปคือ ระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 26.46 ระหว่าง 3-4 ปี ร้อยละ 21.85 และต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 21.85 ตามลำดับ

2. สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการ

พัฒนาอำเภอในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ

ก. การสร้างการมีส่วนร่วม

1. การจัดให้มีการประชุม ชี้แจง เกี่ยวกับหลักการ นโยบายและ แนวทางปฏิบัติในการพัฒนาชนบทแนวใหม่ ให้เจ้าหน้าที่และประชาชนทราบ สภาพ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของ ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ มีงานประจำมาก ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร และขาดผู้นำที่ดี ตามลำดับ

2. การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการ พัฒนาชนบทแนวใหม่ ให้เจ้าหน้าที่และประชาชนทราบ สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ เล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ประชาชนขาดนิสัยรักการอ่าน และ กพอ.ให้ความสนใจ น้อย ตามลำดับ

3. การชี้แจง อธิบาย ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาชนบท เห็นคุณค่าและความสำคัญของการร่วมมือประสานงานกันทำงานเป็นทีม สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ มีงานประจำมาก ขาดความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคการทำงานเป็นทีม ไม่มีเวลา ขาดผู้นำที่ดี และขาดความเชื่อในการทำงานเป็นทีม ความสำคัญ

4. การชี้แจง อธิบาย ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาชนบท เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานพัฒนาค้นการศึกษา สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ งานการศึกษาเห็นผลช้า กทอ.ให้ความสำคัญและความสนใจน้อย มีการเปลี่ยนแปลงงาน/โครงการบ่อยครั้ง งานการศึกษาเข้าใจยาก และงานการศึกษาไม่เป็นที่น่าสนใจ ความสำคัญ

5. การพิจารณากำหนดพื้นที่ยากจนหนาแน่นไว้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาอำเภอ สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ขาดหลักเกณฑ์การพิจารณา กำหนดไว้โดยถือความสะดวกในการปฏิบัติ และไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น ความสำคัญ

6. การพิจารณากำหนดประชากร หรือกลุ่มคนเป้าหมายที่จะพัฒนาค้นการศึกษา สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน กลุ่มกว้าง ๆ มีมากเกินไป ไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น และไม่มีเวลา ความสำคัญ

7. การให้ตัวแทนประชาชน หรือกรรมการหมู่บ้านเลือกโครงการศึกษาค้นการศึกษาของรัฐ สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดความรู้ ความเข้าใจโครงการ โครงการไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการ ไม่สนใจเลือกหรือไม่เห็นประโยชน์ และขาดอิสระในการเลือกหรือเจ้าหน้าที่เลือกแทน ความสำคัญ

สรุป กิจกรรมการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ใน

ระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ใ้แก่ ไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น ขาดงบประมาณ ขาดความรู้ ความเข้าใจ มีงานประจำมาก ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน และขาดบุคลากร ตามลำดับ

ข. การประสานแผน

1. การจัดทำมีการรวบรวมปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น เป็นข้อมูลเพื่อการวางแผน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ใ้แก่ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ขาดบุคลากร และผู้นำให้ความสนใจน้อย ตามลำดับ

2. การพิจารณากำหนดนโยบายเร่งด่วนประจำปีไว้แกปัญหาต่าง ๆ ภายในอำเภอ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ใ้แก่ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน ขาดหลักเกณฑ์การพิจารณา จังหวัดหรือส่วนกลางไม่ได้เน้น ไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น และขาดผู้นำที่ดี ตามลำดับ

3. การแจ้งแนวทางแกปัญหา หรือนโยบายเร่งด่วนประจำปีของอำเภอ ให้หน่วยงานในอำเภอทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวางแผน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ใ้แก่ ขาดวัสดุ หรืองบประมาณ ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา ไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น และมีหน่วยงานมากเกินไปตามลำดับ

4. การแจ้งกรอบนโยบาย แผนงานและโครงการพัฒนาการเรียน การศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้องระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านทราบ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ใ้แก่ ส่วนกลาง หรือจังหวัด ส่งกรอบนโยบายให้ช้า ขาดบุคลากร ขาดวัสดุ หรืองบประมาณ และไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตามลำดับ

5. การมอบหมายให้อุกรณ์กรรมการฝ่ายการศึกษาใน กพอ.พิจารณาวิเคราะห์โครงการการเรียน การศึกษาก่อนที่จะประชุมประสานแผนระดับอำเภอ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหา

ที่สำคัญ ได้แก่ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ไม่ได้ตั้งอนุกรรมการ
ฝ่ายการศึกษาใน กพอ. ขาดหลักเกณฑ์การพิจารณา ขาดความรู้ ความเข้าใจ และ
ไม่มีเวลา ตามลำดับ

6. การประเมินความเป็นไปได้ และจัดลำดับความสำคัญของ
โครงการ ด้านการศึกษาที่สภาตำบลเสนอ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มี
ปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดความรู้
หลักเกณฑ์การพิจารณา สภาตำบลส่งโครงการช้า ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็น
ปัจจุบัน ไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น และโครงการมากเกินไป ตามลำดับ

7. การร่วมกันวางแผนด้านการศึกษาเพิ่มเติมจากที่สภาตำบลเสนอ
มีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของ
ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน จังหวัดเร่งให้ส่งแผน
มืองานประจำมาก ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น และขาดความรู้ ความเข้าใจ
ตามลำดับ

8. จัดให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาร่วมกันระหว่าง
4 กระทรวงหลัก มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับ
ปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ได้รับอนุมัติงบประมาณไม่พร้อมกัน
ขาดบุคลากร มืองานประจำมาก และไม่มีระเบียบบังคับ ตามลำดับ

9. แจกแจงแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาของอำเภอให้หน่วยงาน 4
กระทรวงหลักระดับอำเภอและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับเล็กน้อยสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดบุคลากร
ขาดงบประมาณ ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ไม่มีระเบียบบังคับ และไม่มีเวลา
ตามลำดับ

สรุป สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษา ของคณะกรรมการพัฒนา
อำเภอในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ ด้านการประสานแผน มีสภาพการปฏิบัติในระดับ
ปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ
ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน ขาดบุคลากร ไม่เห็นความสำคัญ หรือความ
จำเป็น ไม่มีเวลา ขาดวัสดุ หรืองบประมาณ และขาดหลักเกณฑ์การพิจารณา
ตามลำดับ

ค. การปรับกิจกรรม

1. การประชุมเพื่อปรับกิจกรรมแต่ละสาขาให้สนับสนุนสอดคล้องกัน
 ในระหว่างขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ เวลาที่ใช้ประชุม
 น้อยไป โครงการมากเกินไป ขาดความรู้ ความเข้าใจโครงการ ระเบียบไม่
 เชื่ออ่านวยให้ปรับกิจกรรม และไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น ตามลำดับ
2. การประชุมระหว่างขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน เพื่อปรับกิจกรรม
 การพัฒนาแต่ละสาขาให้สามารถปฏิบัติได้สะดวกและสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีสภาพการ
 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหา
 ที่สำคัญ ได้แก่ เวลาที่ใช้ประชุมสั้นไป ขาดผู้นำที่ดี โครงการมากเกินไป ระเบียบไม่
 เชื่ออ่านวยให้ปรับกิจกรรมและไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตามลำดับ
3. การปรับกิจกรรมการพัฒนาค้นการศึกษาให้สนองความต้องการ
 พื้นฐาน เป็นที่ยอมรับหรือตรงกับความต้องการพื้นฐานของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ปฏิบัติ มี
 สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุ
 ของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ สภาพพื้นที่ต่างกันมาก เจ็บใจโครงการที่ส่วนกลางกำหนดไว้
 ไม่เชื่ออ่านวยให้ปรับกิจกรรม ข้อมูลปัญหา และความต้องการที่เสนออำเภอไม่ตรงกับ
 ความเป็นจริง และประชาชนแตกต่างกันค่านิยม ภาษา เป้าพันธุ์ ตามลำดับ
4. การปรับกิจกรรมการพัฒนาค้นการศึกษา ให้เป็นกิจกรรมที่
 ประชาชนมีส่วนร่วม หรือส่งผลให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในอนาคต
 มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุ
 ของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ประชาชนเคยชินกับการเป็น "ผู้รับฝ่ายเดียว" ขาดความ
 กระตือรือร้น ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และขาดความรับผิดชอบ ตามลำดับ
5. การปรับกิจกรรมการพัฒนาค้นการศึกษา ให้เป็นกิจกรรมที่
 ดำเนินการในระยะเวลาที่เหมาะสม หรือสามารถแก้ปัญหาได้ทันเวลา มีสภาพการ
 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหา
 ที่สำคัญ ได้แก่ งบประมาณจัดสรรให้ล่าช้า ขาดบุคลากร สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง
 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความสามารถ และโครงการมากเกินไป ตามลำดับ

สรุป สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนา
อำเภอในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ ด้านการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์
มีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมี
สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ระเบียบ เงื่อนไขโครงการไม่เอื้ออำนวยให้ปรับกิจกรรม
เวลาที่ใช้ประชุมน้อยไป ชาคผู้นำที่ดี โครงการมีมากเกินไป และประชาชนเคยชิน
กับการเป็น "ผู้รับฝ่ายเดียว" ความสำคัญ

ง. การประชุม ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ข่าวสาร

ข้อมูล

1. การจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้
ความคิดเห็น ข่าวสาร ข้อมูล แบบเป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ
ได้แก่ มีงานประจำมาก ชาคสิ่งจริงใจ เช่น เบี้ยประชุม ไม่มีระเบียบของบังคับกำหนด
ชาคผู้นำที่ดี ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ชาคข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และ
เป็นปัจจุบัน ชาคการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน และเวลาที่ใช้ประชุมน้อยไป ความสำคัญ
2. การจัดให้มีการพบปะ สังสรรค์ เพื่อประชุมปรึกษาหารือ
แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ข่าวสาร ข้อมูล แบบไม่เป็นทางการ มีสภาพการปฏิบัติ
อยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ
ได้แก่ ชาคผู้นำที่ดี มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร หรือเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง ชาคความจริงใจ
ชาคข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ชาคมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ไม่เห็นความสำคัญหรือ
ความจำเป็น และชาคการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ความสำคัญ
3. การเชิญตัวแทนราษฎร หรือผู้เกี่ยวข้อง ร่วมประชุมปรึกษาหารือ
ตามความเหมาะสม หรือความจำเป็น มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย มีปัญหาใน
การปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ชาคงบประมาณ เช่น
ค่าตอบแทน ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตัวแทนราษฎรไม่มีความรู้ ชาค
มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ชาคการยอมรับนับถือ และเวลาที่ใช้ประชุมน้อยไป ความสำคัญ
4. จัดให้มีระบบการศึกษาคือสื่อสารที่ดี มีการให้และรับข้อมูล ข่าวสาร
ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย อย่างทั่วถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย มีปัญหาใน

การปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดบุคลากร ระยะเวลา สื่อสารหรือที่ตั้งหน่วยงานห่างไกล ขาดความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดหรือ แปลความ และไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตามลำดับ

5. จัดหาและรวบรวมตำรา เอกสาร เกี่ยวกับการพัฒนาไว้เป็น ศูนย์วิชาการของอำเภอ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ขาด การสนับสนุนจากจังหวัด หรือส่วนกลาง สถานที่ไม่เพียงพอ และไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตามลำดับ

6. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น หรือเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา แต่ละตำบล แต่ละสาขาในอำเภอ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ ไม่มีเวลา และไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตามลำดับ

7. การนำเสนอข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย หรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ขาด ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน สถานที่ไม่เพียงพอ และไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น ตามลำดับ

สรุป สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนา อำเภอในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ ด้านการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ข่าวดสาร ข้อมูล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน และขาดผู้นำที่ดี ตามลำดับ

จ. การระดมทรัพยากรแก้ไขปัญหา

1. การสำรวจทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการการศึกษา ในหน่วยงานของรัฐ เอกชน ห้างร้าน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหา

ในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ ไม่มีเวลา ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น และขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตามลำดับ

2. การขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาทางพัฒนาการเรียนการสอน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ มีงานประจำมาก ขาดผู้นำที่ดี ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้อื่น และ กพอ. ขาดการยอมรับนับถือตามลำดับ

3. การให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนงานพัฒนาการเรียนการสอนด้วยตนเอง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับเล็กน้อย มีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ มีงานประจำมาก ขาดงบประมาณ ไม่มีเวลา ขาดความเสียสละ และขาดความจริงใจ ตามลำดับ

4. การให้ความร่วมมือสนับสนุนงานพัฒนาการเรียนการสอนด้วยทรัพยากรในความรับผิดชอบ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับเล็กน้อย สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดงบประมาณ ไม่มีเวลา ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น และขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตามลำดับ

5. การระดมทรัพยากรแก้ไขปัญหางานพัฒนาการเรียนการสอน ลักษณะเป็นทีมงานที่ดี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ งานประจำมาก ขาดผู้นำที่ดี ไม่มีเวลา ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตามลำดับ

สรุป สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ คำนการระดมทรัพยากรแก้ไขปัญหามีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดงบประมาณ มีงานประจำมาก ไม่มีเวลา ไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น ขาดผู้นำที่ดี ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และขาดบุคลากร ตามลำดับ

ฉ. การประสานสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ

1. การประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ แต่ละหน่วยงาน มีงานรับผิดชอบมาก บางหน่วยงานไม่สามารถระบุงานที่ชัดเจนได้ ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ไม่มีเวลา และขาดผู้นำที่ดี ตามลำดับ

2. การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยการออกคำสั่ง ให้ทราบและเข้าใจแนวทางปฏิบัติโดยทั่วกัน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับเล็กน้อย สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ไม่มีเวลา ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ขาดความรู้ ความสามารถในการออกคำสั่งที่ดี ขาดความสามารถในการแปลความ และขาดผู้นำที่ดี ตามลำดับ

3. การกำหนดขั้นตอนและวิธีการตรวจ นิเทศ ติดตามผลโครงการ พัฒนาค้นการศึกษา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ มีงานประจำมาก ไม่มีเวลา ขาดความรู้ ความสามารถ และไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตามลำดับ

4. การกำหนดแบบฟอร์มในการตรวจ นิเทศ ติดตามผลโครงการ พัฒนาค้นการศึกษา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดงบประมาณ งานประจำมาก ไม่มีเวลา ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น และขาดความรู้ ความสามารถ ตามลำดับ

5. การกำหนดให้ค่าบด หมู่บ้าน หรือหน่วยปฏิบัติงานพัฒนาค้น การศึกษา รายงานผลให้ทราบเป็นประจำทุกเดือน หรือตามระยะเวลาที่กำหนด มีสภาพ การปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหา ที่สำคัญ ได้แก่ ขาดบุคลากร ขาดอำนาจสั่งการ ขาดความรับผิดชอบ ข้อมูลที่รายงานไม่ ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน และขาดความเสียสละ ตามลำดับ

6. การออกตรวจท้องที่ เพื่อการกำกับติดตามผล นิเทศ แนะนำ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานค้นการศึกษา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหา ในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ มีงานประจำมาก

ขาดงบประมาณ ไม่มีเวลา สนใจแต่ผลงาน ไม่สนใจวิธีปฏิบัติ ขาดความรับผิดชอบ และขาดความเสียสละ ตามลำดับ

7. การจกให้มีการสรุปผลการปฏิบัติงานพัฒนาการเรียน การศึกษา แจงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดบุคลากร ไม่มีเวลา ขาดงบประมาณ ขาดข้อมูลที่ต้องการ สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน และไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ตามลำดับ

สรุป สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนา อำนวยการในพื้นที่ชนบทภาคเหนือ ด้านการประสานสัมพันธ์อำนาจหน้าที่ และความ รับผิดชอบ มีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ แต่ละหน่วยงานมีงานรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลา ขาด งบประมาณ ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ขาดความรู้ ความสามารถ ขาด อำนวยการ และขาดการยอมรับความคึกเห็นซึ่งกันและกัน ตามลำดับ

ช. การทัศนใจร่วมกัน

1. การประชุมเพื่อทัศนใจเกี่ยวกับงานพัฒนาการเรียน การศึกษา โดย ร่วมกันวิเคราะห์ และระบุประเด็นปัญหาอย่างชัดเจน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ เล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดข้อมูลที่ต้องการ สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ปัญหายุ่งยาก ซับซ้อนเกินไป เวลาที่ใช้ ประชุมน้อยไป ขาดผู้นำที่ดี และมีอิทธิพลครอบงำ ตามลำดับ

2. การประชุมเพื่อทัศนใจเกี่ยวกับงานพัฒนาการเรียน การศึกษา โดย ร่วมกันอภิปราย หรือวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอย่างกว้างขวาง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ใน ระดับเล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดข้อมูลที่ต้องการ สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน เวลาที่ใช้ประชุมสั้นไป ขาดการ ยอมรับความคึกเห็นซึ่งกันและกัน ขาดผู้นำที่ดี ขาดความรู้ ความสามารถ และมี อิทธิพลครอบงำ ตามลำดับ

3. การทัศนใจเกี่ยวกับงานพัฒนาการเรียน การศึกษา โดยร่วมกัน พิจารณาหาทางเลือก เพื่อการทัศนใจหลาย ๆ วิธี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ

เล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ขาดผู้นำที่ดี เวลาที่ใช้ประชุมน้อยไป ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น และขาดความรู้ ความสามารถ ทاملำดับ

4. การตัดสินใจเกี่ยวกับงานพัฒนากำหนดการศึกษา โดยหาทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุผล และข้อมูลสนับสนุน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหา ในการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน เวลาที่ใช้ประชุมน้อยไป มีการประนีประนอมกัน ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ขาดผู้นำที่ดี และถูกอิทธิพลครอบงำ ทاملำดับ

5. การสั่งการใหม่ที่เกิดที่ประชุมตัดสินใจเกิดสในทางปฏิบัติ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดอำนาจสั่งการ ขาดความเสถียร ขาดความรับผิดชอบ ไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น และขาดการยอมรับนับถือ ทاملำดับ

สรุป สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอในพื้นที่ชนบทภาคเหนือ ภาคเหนือ กำหนดการตัดสินใจร่วมกัน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุของปัญหา คือ ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน เวลาที่ใช้ประชุมน้อยไป ขาดผู้นำที่ดี ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ขาดความรู้ ความสามารถ ขาดอำนาจสั่งการ และขาดการยอมรับนับถือเห็นซึ่งกันและกัน ทاملำดับ

สรุปรวม: สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอในพื้นที่ชนบทภาคเหนือ ภาคเหนือ มีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดงบประมาณ ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ขาดบุคลากร ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ไม่มีเวลา ขาดผู้นำที่ดี มีงานประจำมาก ขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดหลักเกณฑ์การพิจารณา ทاملำดับ.

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้รับความรู้ และอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายทั้งหมด อาจเนื่องมาจากการสรรหามุขลากร เข้าสู่ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ได้คำนึงถึงสภาพพื้นที่การปฏิบัติงาน เพศชายเป็นเพศที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานในท้องที่ทุรกันดาร โดยเฉพาะพื้นที่ชนบทยากจน และบางครั้งต้องปฏิบัติราชการในเวลาดกลางคืน เสี่ยงกับอันตรายต่าง ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ เป็นเพราะการวิจัยเป็นเรื่องของการศึกษา สามารถให้ข้อมูลได้เต็มที่ รองลงไปเป็นกลุ่มสาธารณสุขอำเภอ เกษตรอำเภอ ส่วนนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เป็นกลุ่มที่น้อยที่สุด อาจเป็นเพราะบุคคลดังกล่าว ไม่มีเวลา ส่วนอายุและอายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในช่วงของวัยทำงานหรือช่วงหาประสบการณ์ อายุระหว่าง 41-50 ปี เป็นส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน 1-2 ปี สำหรับวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ถ้าพิจารณาขยับลงไปตามตำแหน่งจะพบว่า กลุ่มสาธารณสุขอำเภอมีระดับการศึกษาต่ำที่สุด กล่าวคือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 37 คน (ร้อยละ 24.50) ปริญญาตรี 2 คน (ร้อยละ 1.32) เกษตรอำเภอระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 32 คน (ร้อยละ 21.19) ปริญญาตรี 6 คน (ร้อยละ 3.97) ศึกษาธิการอำเภอระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 6 คน (ร้อยละ 3.97) ปริญญาตรี 34 คน (ร้อยละ 22.52) และสูงกว่าปริญญาตรี 5 คน (ร้อยละ 3.31) และนายอำเภอระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 2 คน (ร้อยละ 1.32) ปริญญาตรี 18 คน (ร้อยละ 11.92) สูงกว่าปริญญาตรี 9 คน (ร้อยละ 5.96) นายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการที่สูงที่สุดในระดับอำเภอ การที่มีระดับการศึกษาสูง จึงเป็นเรื่องที่เหมาะสม เพราะเป็นตำแหน่งที่ต้องมีการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการสูง การศึกษามีส่วนช่วยให้เกิดข้อผิดพลาดดังกล่าวน้อยลง และปัจจุบันข้าราชการ ทั้งหัวหน้าส่วนราชการและข้าราชการทั่วไปกำลังตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง ด้วยการพัฒนาระดับการศึกษา สังเกตจากการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ โดยเฉพาะ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง บางคนสำเร็จปริญญาตรี จากสาขาหนึ่งแล้ว ยังเข้าศึกษาศึกษาในระดับปริญญาตรีอีกสาขาหนึ่งด้วย นับว่าเป็น ประโยชน์ต่องานราชการอย่างยิ่ง

2. สภาพการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอในพื้นที่ ชนบทยากจน ภาคเหนือ ส่วนมากมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เว้นแต่ด้านการ ตักตสันใจร่วมกันที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับเล็กน้อย จุดนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการ ประสานงานการศึกษาเพียงระดับปานกลาง กระบวนการตักตสันใจถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญ ของกระบวนการบริหาร และการพัฒนาชนบท เป็นการบริหารโดยองค์กรคณะบุคคล หรือ คณะกรรมการ ในระดับอำเภอ คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ(กพอ.) เป็นคณะกรรมการ ที่มีหน้าที่ตามระเบียบ การตักตสันใจร่วมกันอย่างถูกต้องสมเหตุสมผล จะเกิดการยอมรับ และปฏิบัติตาม(13: 213) และประสิทธิภาพของการประสานงานขึ้นอยู่กับการตักตสันใจ ร่วมกัน ทั้งนี้ไม่ว่าจะได้มีการกระจายอำนาจมาเล็กน้อยเพียงใดก็ตามก็จะสามารถประกัน ความผิดพลาดในการประสานงานได้ ถ้าแต่ละหน่วยงานต่างก็ปฏิบัติในงานในสังกัดของ ตนเอง การตักตสันใจร่วมกัน ยังช่วยลดความขัดแย้ง และหาจุดบดบ่องของการ ประสานงานได้(11: 193) และควรระลึกเสมอว่าการประสานงานเป็นเรื่อง ของการประสานคน(จิตใจ) และการประสานประโยชน์ บางท่านใค้นำไปเป็น คติพจน์ เช่น นายชาญ พันจุมรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร มีคติพจน์ว่า "ประสานงาน ประสานใจ ประสานประโยชน์"

อนึ่ง การสั่งการให้มติการตักตสันใจร่วมกัน เกิดผลในทางปฏิบัติตามผลการ วิจัยอยู่ในระดับกลาง โดยมี"อำนาจสั่งการ" เป็นสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ แต่โดย หลักการแล้ว เรื่องของอำนาจสั่งการไม่ได้หมายถึงการสั่งการโดยใช้อำนาจทางการ หรืออำนาจหน้าที่ เท่านั้น ผู้สั่งการอาจใช้เทคนิคการสั่งการแบบอื่นได้อีก เช่น การ สั่งการแบบขอร้อง แบบเสนอแนะ หรือแบบร้องขอ ซึ่งต้องอาศัยความเต็มใจในการ ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ(5: 188) นอกจากนั้น การใช้ภาวะผู้นำ เพื่อประสานความ คิดเห็นของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบท พยายามสร้างความเข้าใจ งานพัฒนา ด้านการศึกษา โดยอาศัยความรอบรู้งาน ส่งผลในการปฏิบัติ ตลอดจนการ กวักตักคิดตามผล ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ซึ่งเป็น

กรรมการพัฒนาอำเภอ ควรจะต้องให้ความสนใจ ศึกษาหาความรู้ในเทคนิคต่าง ๆ
 กิ่งกล้ามากขึ้น แล้วปัญหาเรื่องการขาดอำนาจสั่งการตามอำนาจหน้าที่ จะลดน้อยลง
 ลง ขณะเดียวกันการประสานงานก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการประสานงานการศึกษาของคณะ

กรรมการพัฒนาอำเภอ ในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ จากผลการวิจัยพบว่า ในแต่ละ
 อำเภอมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีสาเหตุของปัญหาหลายประการ
 และสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร มีงาน
 ประจํามาก ไม่เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็น ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาด
 ผู้นำที่ดี ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ขาดลำดับ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่
 การพัฒนาชนบทนั้น แท้จริงแล้วเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนา
 สาขาคือ การพัฒนาประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบทยากจน ซึ่งเป็น
 พื้นที่เป้าหมาย เพื่อการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5
 พ.ศ. 2525-2529 ให้หลุดพ้นจากความจน ความไม่รู้ และโรคภัยไข้เจ็บ ดังนั้น
 ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในสังกัดต่าง ๆ ให้ความสำคัญของงานพัฒนาศึกษาค้นการศึกษา
 โดยถือว่า การศึกษาคือการพัฒนาคน การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐาน ที่จำเป็นในการพัฒนา
 ให้ความสำคัญ สนใจ และสร้างความเข้าใจงานพัฒนาศึกษาค้นการศึกษา เมื่อปฏิบัติงาน
 ปกติของหน่วยงานที่สังกัด ก็พยายามสอดแทรกงานพัฒนาศึกษาค้นการศึกษา ไปพร้อมกัน
 อย่างผสมผสานกัน เป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งทรัพยากรบุคคลและวัสดุอุปกรณ์
 โดยไม่จำเป็นต้องรอกอຍการเพิ่มบุคลากรจากรัฐบาล หรือขอตั้งงบประมาณเพิ่มขึ้น
 อาทิ เช่น ในกรณีงานโครงการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือ ซึ่งเป็นงานพัฒนาศึกษาค้น
 การศึกษา เมื่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงมหาดไทย ได้ไปประชุมชี้แจงงาน
 ในหน้าที่ต่อประชาชน ก็พยายามสอดแทรกงานรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือไปด้วย
 หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข ก็เช่นเดียวกัน
 กล่าวคือ พยายามชี้แจงประชาชนให้เห็นคุณค่าของการรู้หนังสือว่า ถ้ารู้หนังสือแล้ว
 จะสามารถไ้ยาปราบศัตรูพืช ไข่มุ่ย เลือกพันธุ์พืช ไขยารักษาโรคในยามเจ็บป่วยได้
 อย่างถูกต้อง ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ และดำรงชีวิตอย่างมี
 ความสุข ถ้าเป็นเช่นนี้ไ้แล้ว ปัญหาเรื่อง ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร และอื่น ๆ
 ก็จะลดน้อยลง

แนวทางแก้ไขอีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยเห็นว่า ควรใช้องค์กรท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น คณะกรรมการสภาตำบล(กสท.) คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล(คปต.) กรรมการหมู่บ้าน(กม.) ผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มทหารกองหนุนเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ กลุ่มสตรีและเยาวชน เป็นต้น โดยการพัฒนาทุกกลุ่มดังกล่าวให้เป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความเข้าใจงานพัฒนาด้านการศึกษาผสมผสานไปกับงานพัฒนาอื่น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องตั้งกลุ่มประชาชนขึ้นมารองรับงานพัฒนาด้านการศึกษาอีก อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในอนาคต เมื่อหน่วยงานของรัฐลดความช่วยเหลือ หรือเลิกล้มโครงการแล้ว ประชาชนก็จะสามารถดำเนินการต่อไปด้วยตนเองได้ การพัฒนาทุกกลุ่มดังกล่าว ควรดำเนินการพร้อมกันทุกหน่วยงาน เพื่อประหยัดเวลาการประกอบอาชีพของประชาชนและเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจงานพัฒนาแต่ละสาขาอย่างผสมผสานกัน ตลอดจนการประกวดกิจกรรมการพัฒนาในหมู่บ้านต่าง ๆ ควรดำเนินการไปพร้อม ๆ กันด้วย เช่น การประกวดหมู่บ้านพัฒนา ของกรมพัฒนาชุมชน การประกวดหมู่บ้านสาธารณสุข การประกวดแม่บ้านตัวอย่างของกรมส่งเสริมการเกษตร การประกวดที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ฯลฯ ควรได้ดำเนินการในเวลาเดียวกัน ซึ่งจะเป็นการประหยัดงบประมาณ บุคลากร และเวลา ทั้งหน่วยงานของรัฐและประชาชน

ดังนั้น มีปัจจัยสำคัญที่จะลดปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรเร่งสร้างความสำนึกในการรับผิดชอบต่อการพัฒนาประชาชนร่วมกัน โดยให้การศึกษาเป็นหัวหน้าและสนับสนุนการพัฒนาสาขาอื่น ๆ โดยพยายามขจัดความรู้สึกต่อการทำงาน ตามที่ทันสมัยกับขอบข่ายเท่านั้น และผู้วิจัยเชื่อว่าจะเกิดการประสานงานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากการดำเนินการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาในการประสานงานการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ ในพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ ครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยมี

ความเห็นดังนี้

1. ควรดำเนินการวิจัยท่านเองในพื้นที่อื่น เช่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่ชนบทยากจนเช่นเดียวกัน เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้

2. ควรดำเนินการวิจัยท่านเองในระดับพื้นที่ปฏิบัติการ คือ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อนำผลการวิจัยมาสนับสนุนผลการวิจัยนี้อีก จะทำให้ได้ประโยชน์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ควรดำเนินการวิจัยท่านเองแก่ศึกษางานพัฒนาชนบทด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข และการเพิ่มผลผลิต ซึ่งเป็นปัญหาที่สัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาการเรียน การศึกษา แล้วนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย